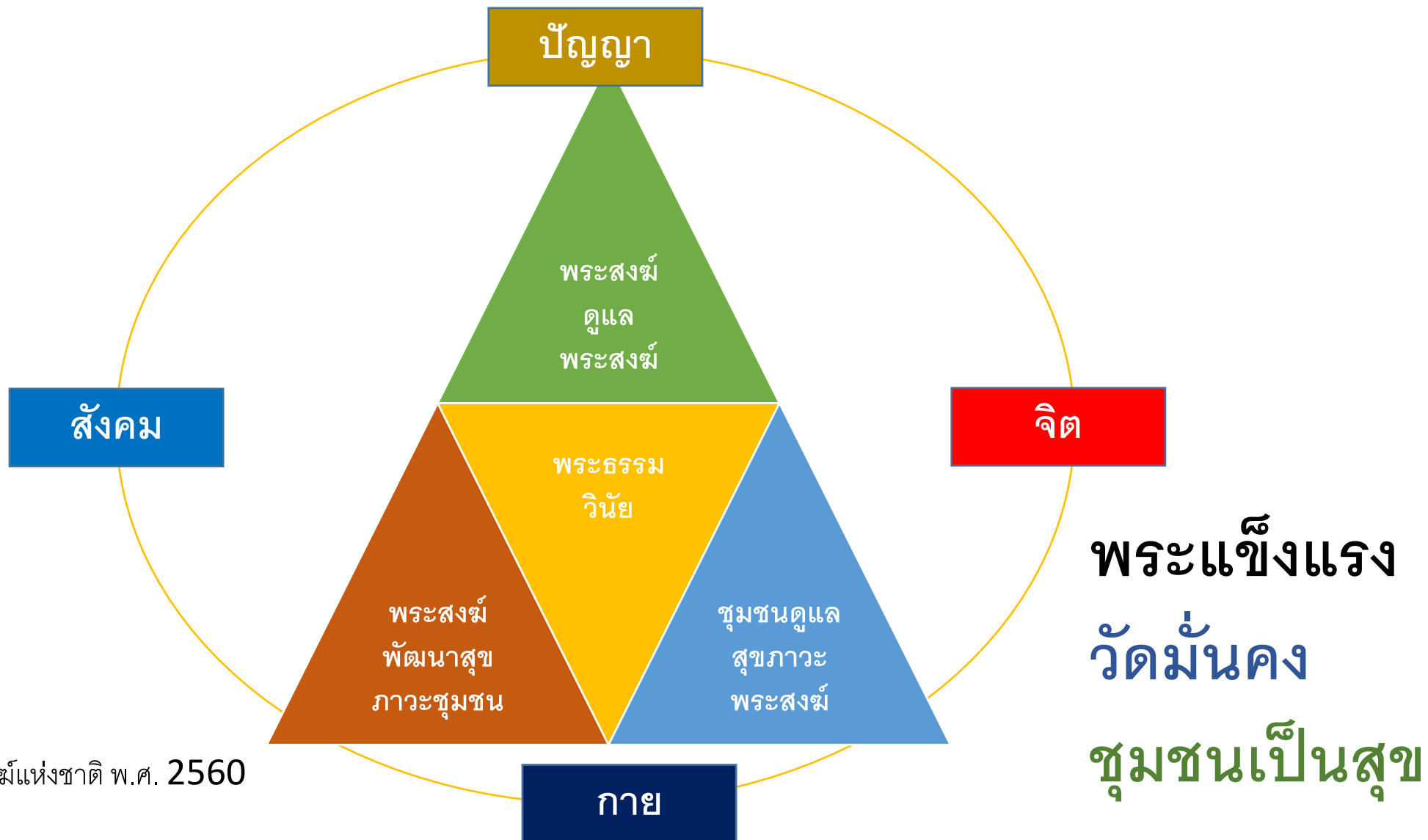

กรอบแนวคิดการจัดทำการขับเคลื่อนการเข้าถึงบริการสิทธิ หลักประกันสุขภาพแห่งชาติของพระสงฆ์ในพื้นที่เขต 8 อุดรธานี

โครงการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคพระภิกษุและสามเณร ใน
พื้นที่ 7 จังหวัดอีสานตอนบน ปีงบประมาณ 2562

หลักการและเหตุผล

- ตามข้อมูลสถานสุขภาพที่สำคัญของประชากรไทย พบว่า อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรค ไม่ติดต่อมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ได้แก่ โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด และโรคไต
- จากข้อมูลรายงานสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุขปี **2558-2560** พบว่าอัตราป่วยด้วยโรคหัวใจและหลอดเลือดมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจน คืออัตราป่วย **5,475.36, / 5,947.38 / และ 5,859.60** ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดนั้น มาจากกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูงที่มีภาวะแทรกซ้อนและไม่สามารถควบคุมความรุนแรงของโรคได้
- ข้อมูลปี **2559-2560** พบ อัตราการการป่วยด้วยโรคเบาหวานเท่ากับ **6,506.26** และ **7,363.41** ต่อประชากรแสนคน อัตราการการโรคความดันโลหิตสูง **9,619.59** และ **11,333.49** ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

- ข้อมูลของพระภิกษุและสามเณร สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีทะเบียนพระสงฆ์ในเดือน ธันวาคม **2559** จำแนกเป็นพระภิกษุ **298,580** รูป สามเณร **59,587** รูป
- พระสงฆ์ประมาณร้อยละ **60** มีอาการป่วยด้วยโรคเรื้อรังและมีรายงานของพระสงฆ์ที่เข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาลสงฆ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในปีงบประมาณ **2558** พบอาการป่วยสูงสุด **5** อันดับแรก คือ โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคไตวาย และโรคข้อเข่าเสื่อม ตามลำดับ
- สาเหตุของการเจ็บป่วยเกิดจากอาหารเป็นหลัก ดังนั้นกิจกรรมการดูแลสุขภาพพระสงฆ์ โดยการคัดกรองความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง การถวายเป็นความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเรื้อรัง วิธีการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับพระสงฆ์เพื่อหันมาดูแลสุขภาพให้ห่างไกลโรคมากยิ่งขึ้น

- พระภิกษุและสามเณร ในพื้นที่ **7** จังหวัดอีสานตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดเลย , หนองบัวลำภู, อุดรธานี, หนองคาย, สกลนคร, นครพนม และ บึงกาฬ มีจำนวน 38,627 รูป จำแนกเป็นพระภิกษุ 31,786 รูป สามเณร 6,841 รูป และมีสถิติการเจ็บป่วยสอดคล้องกับสถิติของประเทศ
- ดังนั้น เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค **สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม** จึงได้จัดทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคพระภิกษุและสามเณร ในพื้นที่ **7** จังหวัดอีสานตอนบน ปีงบประมาณ **2562** ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พระภิกษุและสามเณร ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด
2. เพื่อให้พระภิกษุ และ สามเณร ที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันไม่ให้เกิดโรค

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

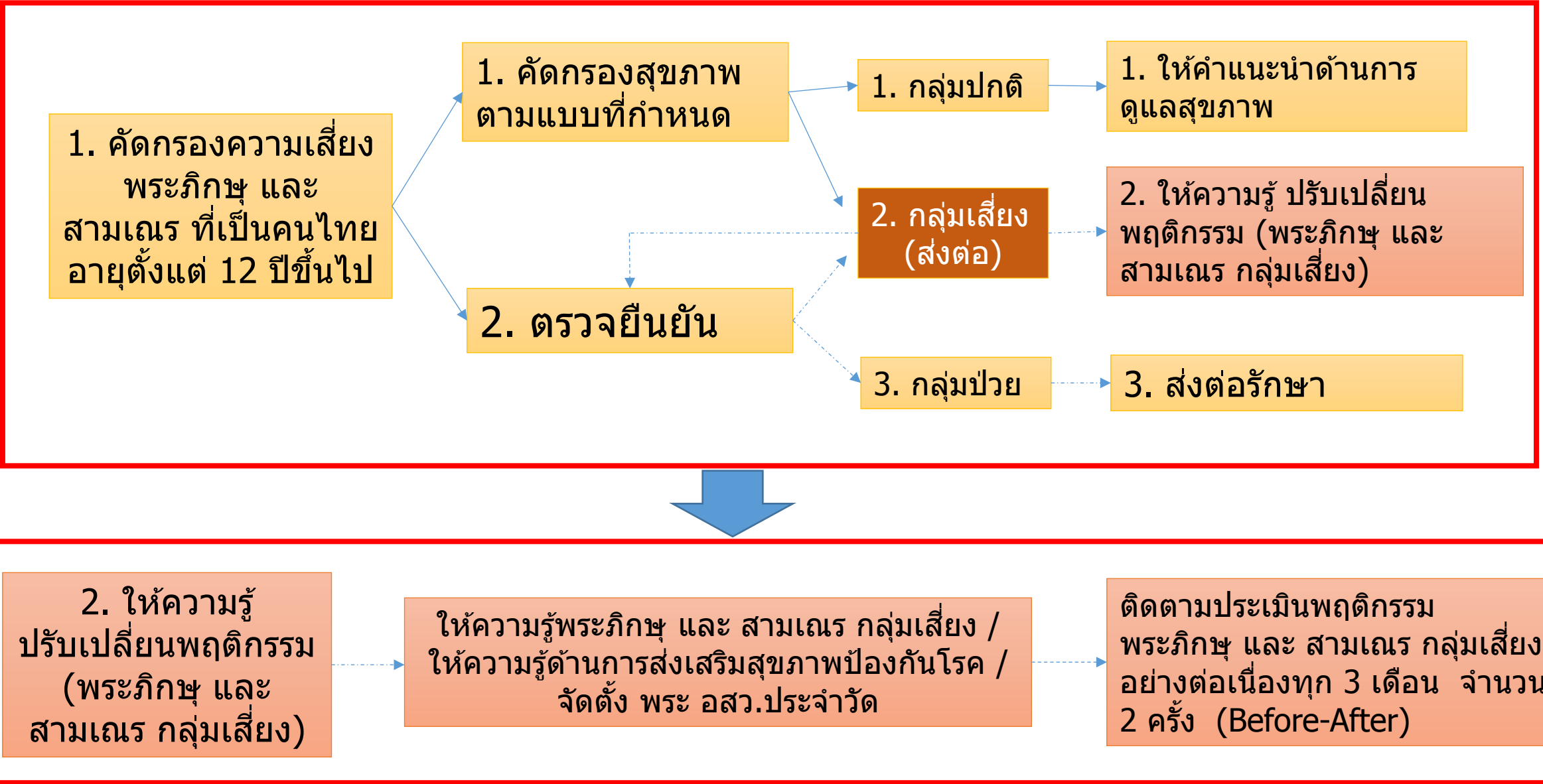
- พระสงฆ์ที่เป็นคนไทย จำนวน **3800** รูป ดำเนินการ **7** จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย , หนองบัวลำภู, อุดรธานี,หนองคาย,สกลนคร,นครพนม และ บึงกาฬ

จังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย (รูป)
1. เลย	500
2. หนองบัวลำภู	300
3. อุดรธานี	1000
4. หนองคาย	500
5. สกลนคร	700
6. นครพนม	500
7. บึงกาฬ	300
รวม	3800

วิธีการดำเนินงาน

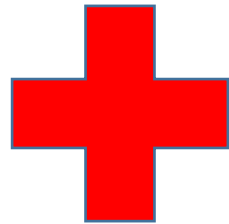
1. ประสานความร่วมมือกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หน่วยบริการ และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน
2. จัดตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กำหนดบทบาท ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการและการใช้เครื่องมือการคัดกรองความเสี่ยง โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจและหลอดเลือด
3. ดำเนินการคัดกรองและตรวจประเมินความเสี่ยงตามเครื่องมือที่กำหนด / ประเมินความเสี่ยง (ก่อนเข้าร่วมโครงการ)
4. ถวายเป็นความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงแก่พระภิกษุ และ สามเณร กลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมโครงการ
5. ติดตามผลและประเมินพฤติกรรมสุขภาพพระภิกษุและสามเณรต่อเนื่องทุก 3 เดือน จำนวน 2 ครั้ง
6. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

กรอบแนวคิด

หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (พระภิกษุ และ สามเณร กลุ่มเสี่ยง)

หลักสูตร ปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมลดโรค NCDs
กลุ่มเสี่ยง (1 วัน)

หลักสูตร พระ อสว.
(อาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำวัด) (1 วัน)

หลักสูตร ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดโรค NCDs กลุ่มเสี่ยง (1 วัน)

1. ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ
2. ความรู้เรื่อง **NCDs** และการป้องกัน
3. การประเมินภาวะสุขภาพตนเองเพื่อเฝ้าระวังการเกิดโรค (ทฤษฎี+ปฏิบัติ)
4. พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ **3** อ. และงดบุหรี่ (ทฤษฎี+ปฏิบัติ)
5. สิทธิและการใช้สิทธิรักษาพยาบาล

หมายเหตุ ; มีการ **pre-test / post-test**

หลักสูตร พระ อสว. (อาสาสมัครสาธารณสุขประจำวัด)

1. ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พ.ศ. 2560

2. ประเมินสุขภาวะและพฤติกรรมสุขภาพ

- **V/S** วัดอุณหภูมิ
- **BMI (BW/HT)**
- **BP** (วัดความดัน)
- **DTX** (เจาะเบาหวาน)
- วัดรอบเอว
- สุขภาพช่องปาก

หลักสูตร พระ อสว.

4. การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม

- 3 อ. + บุหรี่
- ประเมินสุขภาพจิต ส่งเสริมสุขภาพจิต จัดการอารมณ์เครียด

5. ปัจจัยแห่งการเกิดโรคและภัยสุขภาพ และการป้องกัน

- โรค **NCDs** (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด)
- โรคที่เกิดจากวัยผู้สูงอายุ (**Geriatric Syndrome**)

6. ความรู้การใช้ยาสามัญประจำตัว

7. บทบาทพระ อสว. (พระนักเทศน์, ผู้นำพระด้านสุขภาพ)

หลักสูตร พระ อสว. (ภาคปฏิบัติ)

1. การวัดสัญญาณชีพ
2. การตรวจสุขภาพช่องปาก
3. การประเมินดัชนีมวลกาย
4. การประเมินสุขภาพจิต
5. การเจาะเลือด (**DTX**)

หมายเหตุ ; มีการ **pre-test / post-test**

จบหลักสูตร : ใบวุฒิบัตร / บัตรประจำตัว พระอสว.

คุณสมบัติ พระ อสว.

- คุณสมบัติ พระ อสว. (คัดจากกลุ่มเสียงที่เข้าร่วมโครงการ)
 - 1) อายุ 25 ปีขึ้นไป
 - 2) อ่านออก เขียนได้
 - 3) มีจิตอาสา เสียสละ
 - 4) มีสุขภาพแข็งแรง ด้านร่างกาย และจิตใจ

ระยะเวลา

1 พฤศจิกายน 2561 - 30 สิงหาคม 2562

แผนปฏิบัติการ

[illegible]

งบประมาณ

- งบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต 8 อุดรธานี หมดงบส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่แก้ไขปัญหาระดับพื้นที่ (P&P Area Base Service) จำนวนทั้งสิ้น 3,000,000บาท (สามล้านบาทถ้วน) รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

จังหวัด	เป้าหมาย	งบประมาณ	งวดที่ 1 (80%)	งวดที่ 2 (20%)
1. เลย	500	350,000	280,000	70,000
2. หนองบัวภู	300	210,000	168,000	42,000
3. อุดรธานี	1000	700,000	560,000	140,000
4. หนองคาย	500	350,000	280,000	70,000
5. สกลนคร	700	490,000	392,000	98,000
6. นครพนม	500	690,000	552,000	138,000
7. บึงกาฬ	300	210,000	168,000	42,000
รวม	3800	3,000,000	2,400,000	600,000

รายละเอียดค่าใช้จ่ายงบประมาณจำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	เป้าหมาย	ประสานความร่วมมือ/ ติดตามผล ระดับจังหวัด (100 บาท/ ราย)	คัดกรองความ เสี่ยง (200 บาท/ราย)	ประเมินกลุ่มเป้าหมาย / ผลิตสื่อแผ่นพับ / ระบบรายงานผล / พัฒนาหลักสูตรการให้ ความรู้ (คณะทำงาน ระดับเขต	ดำเนินการให้ ถวายเป็นความรู้ (2วัน) 400 บาท /ราย	ติดตามผล ระดับเขต	รวมงบประมาณ
เลย	500	50000	100000		200000		350000
หนองบัวภู	300	30000	60000		120000		210000
อุดรธานี	1000	100000	200000		400000		700000
หนองคาย	500	50000	100000		200000		350000
สกลนคร	700	70000	140000		280000		490000
นครพนม	500	50000	100000	240,000	200000	100,000	690000
บึงกาฬ	300	30000	60000		120000		210000
รวม	3800	380000	760000		1520000	100000	3000000

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พระสงฆ์และสามเณรกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน ได้รับการติดตามผล เพื่อการควบคุมป้องกันและสร้างเสริมสุขภาพ ไม่เป็นผู้ป่วยรายใหม่
2. พระสงฆ์และสามเณรกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง ได้รับการติดตามผลเพื่อการควบคุมป้องกันและสร้างเสริมสุขภาพ ไม่เป็นผู้ป่วยรายใหม่
3. เกิดรูปแบบการดูแลตนเองของ พระสงฆ์และสามเณรในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเรื้อรัง
4. เกิดวัดต้นแบบส่งเสริมสุขภาพที่มีโครงสร้างพื้นฐานในการดูแลสุขภาพพระสงฆ์
5. เกิดเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานและการพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในระดับชุมชน

การประเมินผลโครงการ / ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- 1) พระสงฆ์กลุ่มเป้าหมายได้รับการคัดกรองความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด ร้อยละ 100 (รายงานบริการรายบุคคล)
- 2) พระสงฆ์ที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันไม่ให้เกิดโรค ร้อยละ 100
- 3) สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามที่กำหนด จำนวน 1 ชุด

ส่งมอบหลังสิ้นสุดโครงการ

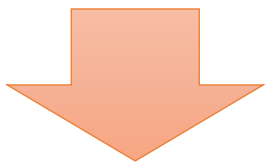
ลำดับ	กิจกรรมบริการ	จำนวนเป้าหมายส่งมอบ
1	พระภิกษุและสามเณร ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด และ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันไม่ให้เกิดโรค	3800 รูป
2	สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามที่กำหนด	1 ชุด

การรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

1. รายงานบริการรายบุคคล
2. สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มที่กำหนด

ผู้รับผิดชอบ

Node Service Plan สสจ.นครพนม

- สสจ.เลย
- สสจ.หนองบัวลำภู
- สสจ.อุดรธานี
- สสจ.หนองคาย
- สสจ.สกลนคร
- สสจ.นครพนม
- สสจ.บึงกาฬ

ประสานความร่วมมือ

Stakeholder

- หน่วยบริการ (รพศ./รพท./รพช./รพ.สต./ศูนย์สุขภาพชุมชน)
- สสอ.
- พศจ.
- สสส. / พอช.
- พชต. / พชอ.
- อปท. (กองทุนตำบล/กองทุน LTC)
- ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชน
- วัด (เจ้าคณะจังหวัด,อำเภอ,ตำบล,เจ้าอาวาส.....)
- ชุมชน

การรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

1. รายงานบริการรายบุคคล
2. สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มที่กำหนด

ปิดและสรุป
ส่งภายใน
เดือน
สิงหาคม 62

ข้อควรระวังในการดำเนินงาน

1. เงื่อนไขดำเนินงานให้แล้วเสร็จ (ทุกกิจกรรม) จึงส่งเบิกงวดที่ 2 (20% วงเงิน 600,000 บาท)
2. รายงานบริการรายบุคคล ต้องมีความครบถ้วนตามจำนวน เป้าหมายที่ระบุไว้ในโครงการ (ควรมีการหา case เพื่อเป้าหมาย มีการโยกย้าย)
3. การเบิกจ่ายงบประมาณ จะต้องเป็นภาพรวมของเขต ทุกจังหวัด ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จอย่างพร้อมเพรียงกัน จึงจะสามารถ เบิกเงินงวดสุดท้ายได้ (กำหนดแผนปฏิบัติงานระดับจังหวัดให้ สอดคล้องกับแผนงานระดับเขต)